

БИБЛИОГРАФИЈА

BIBLIOGRAPHY

Слободан Ђурчић: Биолошке структуре становништва Војводине I, Пол, Одељење за природне науке, Матица српска, Нови Сад, 2005, стр. 1–213.

У овој изузетно вредној научној монографији приказане су биолошке структуре становништва Војводине, које су засноване на подацима пописа становништва 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991. и 2002. године. Демографске анализе војвођанске популације по полу, вршене су до нивоа насеља.

Монографије има 213 страна. Научни текст је употпуњен са 76 картографских, графичких и других прилога: 37 карата, 32 прегледне табеле и седам графичких прилога. На тематским картама приказан је размештај насеља са коефицијентом старости од 1948. до 2002. и број становника 1971. године, а графички прилози, на бази старосне пирамиде становништва, показују старосну и полну структуру становништва, по петогодишњим (малим старосним групама), Војводине од 1948. до 2002. године. На крају књиге табеларно (стр. 187–199) је приказана стопа маскулинитета у општинама и насељима Војводине, од 1948. до 2002. године, што омогућава јасан увид у квантитативни однос мушког и женског становништва. Поред списка коришћене литературе и извора (27 библиографских јединица), монографија садржи и вишеструко користан индекс имена насеља (стр. 207–212).

После уводних напомена (стр. 5–12), као и неких основних података о полној структури становништва у свету и Војводини, уз објашњење чиниоца који су утицали на промене у маскулинитету, у знатном обиму обрађене су Регионалне разлике (стр. 19–144), на основу детаљне анализе пописа становништва од 1948. до 2002. године, у стопи маскулинитета. Насеља Војводине, на основу вредности стопе маскулинитета, сврстана су у 10 група, с тим што у прву групу спадају насеља са највећим ($1.199 >$), а у десету са најнижим маскулинитетом (< 700). Исто тако, у делу монографије – Екстремни случајеви (стр. 145–179), издвојена су насеља са екстремно високим (2002. – 23 насеља) и екстремно ниским (2002. – једно насеље) стопама маскулинитета, као и градови са карактеристичним стопама маскулинитета од 1948. до 2002. године.

Монографија *Биолошке структуре становништва Војводине*, аутора проф. др Слободана Ђурчића, представља драгоцену научно дело, од значаја за географску науку, као и за друге науке које се баве различитим аспектима проучавања становништва и насеља (демографија, социологија, антропологија и др.).

Драгица Р. Гатарућ

Слободан Ђурчић: Биолошке структуре становништва Војводине II, Старост, Одељење за природне науке, Матица српска, Нови Сад, 2005, стр. 1–283.

У овој комплексној научној монографији приказане су биолошке структуре војвођанске популације током послератног периода, базиране на пописима становништва 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991. и 2002, уз уважавање карактеристика насеља и популације (популациона величина насеља, положај у односу на цен-

трална места, функционална обележја насеља, миграционе карактеристике становништва и др.) која су битно утицала на промене биолошких структура становништва Војводине. Демографске анализе Бачке, Баната и Срема вршене су на нивоу насеља, која су, по старости становништва, сврстана у 15 двогодишњих старосних група.

Научни текст од 283 страна илустрован је са 49 оригиналних картографских и графичких прилога – 42 тематске карте и 7 старосних пирамида, и 24 прегледне табеле, које омогућавају читаоцу јасан увид, током периода после Другог светског рата, у просторни размештај насеља са становништвом по двогодишњим старосним групама. На крају књиге дат је табеларни приказ (стр. 225–261) средње старости становништва у општинама и насељима Војводине од 1948. до 2002, по коме је урађен (стр. 275–282) регистар имена насеља.

Након уводних напомена (стр. 5–7), стање старосне структуре војвођанске популације приказано је на следећи начин: Промене између 1921. и 2002. године (стр. 9–11), са општим освртом на промене старосне структуре и природног кретања становништва; Регионалне разлике (стр. 12–204), где су по послератним пописним годинама насеља рангирана у 15 двогодишњих старосних група, нумерисаних од најстаријих ка најмлађим, тако да се, сходно старењу становништва, најпре не јављају оне прве, а потом нестају последње групе; Карактеристична насеља (стр. 204–206), са нагласком на насеља са екстремном средњом старошћу становништва; Најмлађе популације (стр. 206–210), где су у периоду 1948–1981. приказане промене у броју насеља са популацијом млађом од 30 година; Најстарије популације (стр. 210–214), где су од 1961. до 2002. праћене промене у броју насеља са популацијом старијом од 40 година; Градови (стр. 214–222), са акцентом на сукцесивно старење градског становништва од 1948, смањивање разлика између најстаријих и најмлађих популација и анализом карактеристичних примера (Нови Сад, Бачка Топола, Озаци, Црвенка, Беочин и др.), и Неспска и колонијална села (стр. 222–224), где су разматране промене у старосном саставу становништва ”неспских” и ”колонијалних” насеља.

Ово неоспорно вредно и научно оригинално дело представља важан допринос географској науци, али и другим наукама (демографији, социологији, историји и др.) и различитим сферама друштвене праксе (државна статистичка служба, политика регионалног развоја и др.).

Марија Мартиновић